UCHWAŁA Nr VIII/44/2007

Rady Gminy w Olszanicy

z dnia 26 czerwca 2007 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Rozwoju Miejscowości Paszowa.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

Rada Gminy w Olszanicy
uchwala co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się Plan Rozwoju Miejscowości Paszowa przyjęty uchwałą Zebrania Wiejskiego Sołectwa Paszowa z dnia 24 czerwca 2007 r. Nr 4/2007 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Olszanica.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń i w miejscach zwyczajowo przyjętych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Tadeusz Darosz

PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI PASZOWA

Paszowa czerwiec 2007r.

Paszowa

1. Rys historyczny

Wieś Paszowa położona w dolinie potoku Borsukowiec.

Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1488 r. Wieś powstała w wyniku akcji osadniczej prowadzonej przez ród Tyrawskich, do którego należała aż do XVIII w, kiedy przeszła w ręce Urbańskich. W 1515 roku odnotowano istnienie cerkwi parafialnej. Na początku XIX w. była własnością Michała Jordana, a pod koniec tego wieku Tymona Bala. We wsi istniały dwa folwarki we wschodniej i zachodniej części wsi. Przed II wojną światową Paszowa liczyła ok. 360 chałup. Mieszkańcy zajmowali się na dużą skalę tkactwem, wyrabiając płótno i sukno na potrzeby własne i okolicznych wsi. Po wojnie w latach 1949-1951 ludność miejscową wysiedlono, a nasiedlono osadnikami z dawnego województwa krakowskiego, głównie z Limanowej. Pod koniec 50 tych częściowo ludność miejscowa powróciła. Obecnie mieszkają tu 3 rodziny autochtonów oraz jest 75 gospodarstw – część z nich to stare drewniane pobielane chaty.

Znajdująca się we wsi drewniana cerkiew parafialna jest obecnie użytkowana jako kościół rzymsko katolicki. Zbudowano ją zapewne w końcu XVIII w.. Ikonostas malował w 1902 roku Włodzimierz Pawlikowski. Budynek cerkwi jest dwudzielny, kryty dachem dwukalenicowym..

W ostatnim okresie Politechnika Rzeszowska wybudowała na szczycie Gór Słonnych (Kamionka 631 m.n.p.m) na styku dwóch miejscowości Bezmiechowa (Gmina Lesko) i Paszowa (Gmina Olszanica) budynek szkoły szybowcowej z częścią hotelową i gastronomiczną, który stanowi centrum szkoleniowe dla przyszłych pilotów. Planowane jest też zagospodarowanie stoku północnego z nowoczesnym wyciągiem narciarskim schodzącym północnym grzbietem Gór Słonnych do Paszowej.

Obecnie miejscowość zamieszkuje 303 osoby.

2. **Warunki geograficzne**

Paszowa zajmuje powierzchnię 1400 ha , położona jest w województwie podkarpackim, powiecie leskim, gminie Olszanica. Park Krajobrazowy Gór Słonnych obejmuje w całości powierzchnię miejscowości a pasmo Gór Słonnych jest fragmentem Gór Sanocko – Turczańskich przechodzące w Pogórze Przemyskie. Atrakcyjność tego terenu podnoszą liczne strumienie mające swoje źródła w Paszowej , największy z nich Boruskowiec bogaty w pstrągi, lipienie i raki, wpada do Tyrawskiego Potoku, a następnie do rz. San.

W podziale geologicznym Paszowa leży w obrębie Karpat Wschodnich. Są to tzw. Karpaty fliszowe. W budowie geologicznej dominują osady fliszowe z typowymi cechami miąższości. Osady fliszów zostały intensywnie zaburzone tektonicznie – charakter zaburzeń jest generalnie fałdowo uskokowy.

Gleby występujące w miejscowości Paszowa zaliczane są do gleb górskich:

3. **Klimat**

Panuje tu specyficzny mikroklimat, grzbiety górskie chronią dolinę przed zimnymi podmuchami powietrza. Podczas gdy na osłoniętych przed słońcem stokach , w cienistych dolinach pokłady śniegu zalegają do kwietnia, to na nasłonecznionych zboczach południowych już na początku marca jest zielono. Klimat charakterystyczny dla Pogórza Środkowobeskidzkiego, cechujący się dużą zmiennością klimatyczną. Roczna ilość opadów wynosi 650 – 800 mm. Liczba dni z pokrywą śnieżną 75 – 85 dni z możliwością wahnięć nawet o 60 dni, okres wegetacyjny 200 – 220 dni. Średnia temperatura + 7° C. Wiatry są na ogół umiarkowane, głównie południowe, latem zaś przeważają zachodnie.

INWENTARYZACJA ZASOBÓW JAKIMI DYSPONUJE MIEJSCOWOŚĆ PASZOWA

Środowisko przyrodnicze, położenie.

Paszowa położona jest wśród gór dolinie potoku Borsukowiec, od strony północnej pod szczytem Giewontu (527m) (zwyczajowa nazwa) oraz od strony

zachodniej pod szczytem Kamionki (631m). Wieś leży się w odległości 10 km od Olszanicy, która jestem ważnym węzłem komunikacyjnym na Ukrainę (droga krajowa 84 relacji Sanok – Krościenko – Granica Państwa) oraz w Bieszczady na Dużą Petlę Bieszczadzką. Przez wieś przebiega droga powiatowa o nawierzchni asfaltowej. Drogi publiczne gminne stanowiące dojazd do gospodarstw są o nawierzchni asfaltowej oraz utwardzone tłuczniem kamiennym. Drogi rolnicze do pól są o nawierzchni gruntowej. Klimat jest umiarkowanie ciepły. Dzięki specyficznemu klimatowi od dawna góra Kamionka była ośrodkiem szkoły szybowcowej. W ostatnim okresie Politechnika Rzeszowska reaktywowała szkołę szybowcową i wybudowała na szczycie Gór Słonnych (Kamionka 631 m.n.p.m) na styku dwóch miejscowości Bezmiechowa (Gmina Lesko) i Paszowa (Gmina Olszanica) budynek szkoły szybowcowej z częścią hotelową i gastronomiczną, który stanowi centrum szkoleniowe dla przyszłych pilotów. Planowana jest też budowa stoku narciarskiego z nowoczesnym wyciągiem narciarskim schodzącym północnym grzbietem Gór Słonnych do Paszowej.

Wieś otaczają lasy z przewagą jodły w których występują dziki, sarny i zające oraz bogate w różne gatunki grzyby. Na polanach leśnych i łąkach występują storczyki szerokolistne oraz zioła: podkolany białe, widłaki goździste, goryczka krzyżowa, wawrzynek „wilcze łyko".

Na terenie wsi znajduje się 8 stawów rybnych w których hoduje się pstrągi i amury.

Gleby są zaliczane do gleb górskich IV i V klasy. W małym areale grunty rolne są odłogowane.

Środowisko kulturowe.

W zabudowie dominują indywidualne budynki mieszkalne o zróżnicowanej architekturze. W centrum wsi znajduje się plac z budynkiem świetlicy murowanej krytej blachą. Część dachu od strony zachodniej ze względu na duże skorodowanie istniejącego pokrycia przeznaczono do remontu.

W związku z reorganizacją sieci szkół w Gminie Olszanica od 1.09.2007 roku zlikwidowana zostanie szkoła podstawowa w Paszowej i świetlica wiejska

pozostanie jedynym, ośrodkiem umożliwiającym prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej na terenie sołectwa.

Już jest to miejsce spotkań mieszkańców, gdzie organizowane są festyny i imprezy okolicznościowe. Organizowane jest święto pieczonego ziemniaka oraz „Sobótki" Organizowane są również występy dzieci oraz zawody sportowe.

Tradycją wsi jest organizowanie zawodów strzyżenia owiec.

Tradycyjnymi potrawami są : pieczony chleb swojski, sery krowie podpuszczkowe wędzone, święconka wielkanocna (jest to rodzaj żurku na serwatce), krokiety z ziemniaków, nalewki z owoców leśnych.

Specyficzne nazwy które wyróżniają wieś to Giewont najwyższa góra położona w północnej części wsi, Dolina Spaleniska (znana z „Akcji Wisła „ zamieszkiwana przez grupę etniczną dolinian i bojków), Dworek (część łąkowa) usytuowana w miejscu gdzie dawniej był dwór.

Wieś ma też swoich twórców ludowych: Pan Jan Wąchała zajmuje się wyrobami stolarki artystycznej (stylowe wiatraki, obudowy cembrowin studziennych, stylowe ule pszczele), Pani Janina Jaworska zajmuje się wyrobem gobelinów (haft krzyżykowy), Pani Grucel Aleksandra wyrabia zapomniane już wełniane skarpety i swetry. Na razie na potrzeby własne i sąsiadów.

Obiekty i tereny znajdujące się na terenie wsi.

Działki pod zabudowę wielofunkcyjną mieszkalno-usługową - 49,5 ha,

Obszar gospodarstw agroturystycznych – 4,1 ha,

Działki pod usługi turystyczne – 18 ha,

Korytarze ekologiczne wzdłuż dolin rzecznych, potoków, ostoja flory i fauny - 15 ha,

Obszary leśne zajmują – 745 ha,

Potoki zajmują - 10 ha,

Drogi zajmują 53 ha,

Pozostałe tereny są gruntami rolnymi.

Miejscem spotkań mieszkańców jest świetlica oraz teren przed budynkiem świetlicy wymagającej remontu i zagospodarowania terenu przed nią.

Miejscem rekreacji dla mieszkańców są wędrówki piesze na okoliczne szczyty i szlaki prowadzące przez lasy.

Przez wieś prowadzą się szlaki turystyczne:

1. pieszy zielony – od pasma Chwaniowa do pasma Gór Słonnych i szybowiska Bezmiechowa – Paszowa następnie do Olszanicy do pasma Żukowa i Jeziora Solińskiego ,
2. rowerowy - międzynarodowy rowerowy szlak dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego łączący Polskę, Słowację i Ukrainę utworzony w ramach programu „Zielony Rower – Greenway Karpaty Wschodnie"

Gospodarka, rolnictwo

Na terenie Paszowej znajduje się 75 gospodarstw rolnych z tego:

- 11 gospodarstw o pow. do 2 ha -
- 19 gospodarstw o pow. do 5 ha
- 10 gospodarstw o pow. do 7 ha
- 15 gospodarstw o pow. do 10 ha
- 9 gospodarstw o pow. do 15 ha
- 7 gospodarstw o pow. do 20 ha,
- 4 gospodarstwa o pow. do 50 ha

w których pracę znajduje ok. 80 osób.

Rolnicy uprawiają wszystkie zboża, ziemniaki oraz warzywa dla własnych potrzeb oraz na sprzedaż. Zajmują się hodowlą koni, drobiu, trzody chlewnej , bydła oraz owiec. Dominuje rasa owiec (czarnogłówka i cakiel). Gospodarstwa posiadają stada po ok. 200 szt. owiec (2 gospodarstwa) i ok. 40 szt. owiec (2 gospodarstwa) oraz stada bydła po 12 szt (5 gospodarstw).

2 gospodarstwa posiadają certyfikaty na wytwarzanie rolnych produktów ekologicznych.

W Paszowej nie ma żadnego zakładu produkcyjnego

Baza noclegowa na terenie wsi to 55 miejsc noclegowych w gospodarstwach prywatnych – agroturystyka.

Na szczycie góry Kamionka na terenie Ośrodka Szybowcowego (dojazd od strony Bezmiechowej) znajduje się stylowa „Karczma u Nica" która może pochwalić się regionalnym jadłem między inn. swojski chleb ze smalcem i ogórkiem małosolnym z ok. 50 miejscami siedzącymi, 60 miejscami noclegowymi.

Mieszkańcy, kapitał społeczny

Znanymi postaciami miejscowości są:

- Bolesław Michalik – Radny Rady Powiatowej w Lesku
- Franciszek Tobiasz – Radny Rady Gminy w Olszanicy.
- Wanda Stawasz – Dyrektor jeszcze funkcjonującej do czerwca szkoły podstawowej oraz pełniąca funkcję organisty w kościele;
- Roman Michałek – sołtys wsi Paszowa

Znaczącą postacią jest Pani Janina Jaworska , która jest przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich. Pod jej rządami od 2 lat Koło Gospodyń Wiejskich działa prężnie i cały czas powiększa grono kandydatek. Zachęcane są również młode dziewczyny do pracy w Kole. Biorą udział w organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Lesku i Urząd Marszałkowski corocznej imprezie „Agrobieszczady" oraz w konkursach organizowanych przez Gminne Centra Kultury na potrawę regionalną, Dni Olszanicy, dożynki gminne.

Zintegrowana społeczność lokalna zabiega o ciągłe podtrzymywanie i kultywowanie tradycji, zwyczajów oraz regionalnej kuchni.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI PASZOWA

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
14) tereny pod sport i rekreację 6) miejsca widokowe 1) położenie miejscowości (wśród gór, otoczona lasami, zapewniająca ciszę i spokój oraz bliski kontakt z przyrodą) 3) baza wypadowa na szlaki turystyczne 7) gospodarstwa agroturystyczne oferujące wyroby regionalne – własnej produkcji 4) czysta źródlana woda z ujęć nie skażonych	4) tragiczny stan nawierzchni drogi powiatowej 1) brak w świetlicy wiejskiej: toalet na miarę dzisiejszych czasów, utwardzonych dojść do budynku 5) brak wyposażonego boiska sportowego

przemysłem i cywilizacją 2) walory krajobrazowe (cicha zielona dolina wokół porośnięta lasami z przewagą jodły, lasy pełne grzybów z przewagą borowików) 11) szata roślinna (zioła) 12) stawy rybne (8 szt) 8) szlaki: rowerowy, pieszy 9) baza noclegowa (53 miejsca noclegowe w 6 gospodarstwach agroturystycznych) 5) czyste powietrze –brak zakładów przemysłowych 10) dobrze zintegrowane społeczeństwo 13) teren z budynkiem świetlicy wiejskiej 15) sieć telefoniczna 16) oświetlenie drogi	3) brak placu zabaw dla dzieci 4) brak pomieszczenia na sprzęt dla Koła Gospodyń Wiejskich 8) słabe gleby (IV i V klasa) 2) brak kanalizacji sanitarnej 7) brak możliwości zakupu prasy codziennej, 9) brak internetu (linia telefoniczna nie dostosowana do przewodu łączy internetowych 6) brak oferty wypoczynku dla turystów i mieszkańców w czasie niepogody
SZANSE 1) kapitalny remont świetlicy 5) gospodarstwa rolne przejmowane są przez młodych ludzi 4) remont drogi powiatowej 2) zagospodarowanie centrum wsi (plac przed świetlicą) 7) powstanie ekologicznych gospodarstw rolnych 6) moda na agroturystykę 3) wyposażenie boiska sportowego w sprzęt: do gry w kosza, siatkówkę, piłkę nożną 8) budowa kanalizacji sanitarnej 9) prężniejszy rozwój Koła Gospodyń Wiejskich 10) urządzenie placu zabaw dla dzieci 11) budowa ścieżek spacerowych i dydaktycznych	**ZAGROŻENIA** 1) rozwój gospodarstw agroturystycznych w okolicznych bardziej rozwiniętych sąsiednich gminach (Solina, Lesko, Ustrzyki Dolne) 2) zmiana warunków klimatycznych 3) zanieczyszczenie środowiska 4) brak polityki władz w zakresie ochrony środowiska 5) brak infrastruktury sanitarnej w samej wsi oraz okolicznych miejscowościach 6) odpływ młodzieży

Opis planowanego przedsięwzięcia.

W bieżącym roku Paszowa bardzo by chciała zrealizować projekt. Pn. **„Centrum Aktywności Społecznej Wsi Paszowa - remont świetlicy wiejskiej "**

Budynek świetlicy wiejskiej jest obiektem murowanym nie podpiwniczonym, z użytkową cześcią poddasza. Znajduje się tam sala główna o wym 17 x 7 m z zapleczem kuchennym i sanitariaty oraz pomieszczenia użytkowe na poddaszu na miejsca spotkań kameralnych. Budynek wybudowano w latach 70

i praktycznie do dnia dzisiejszego nie jest w pełni wykończony. Sanitariaty w bardzo złym stanie technicznym od wielu lat nie były remontowane,brak utwardzonych dojść do budynku, obecnie jest to nawierzchnia trawiasta, brak bramy wjazdowej, furtki, zerwane ogrodzenie, niewykończone pomieszczenia na poddaszu i klatka schodowa, przeciekający dach w części zachodniej budynku.

Po odnowieniu pomieszczenia głównego Koło Gospodyń Wejskich będzie organizować wieczory integracyjne oraz pokazy kuchni regionalnej, członkinie Koła chcą zainteresować miejscową społeczność rzemiosłem ręcznym, pokazem prac wykonanych przez twórców ludowych,a także zorganizować kursy kulinarne oraz kursy dotyczące prowadzenia gospodarstwa agroturystycznego. Nawiązały już kontakt z miejscowym Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Lesku w celu sprowadzenia osób do przeprowadzenia tego typu kursów. Na działce przewidziano wykonanie utwardzonych dojść do budynku o nawierzchni z kostki brukowej . Przed świetlicą zaplanowano plac zabaw dla małych dzieci wyposażony w karuzelę, huśtawki i ławeczki. Członkinie Koła zobowiązły się po wykonaniu prac obsadzić działkę kwiatami ozdobnymi i krzewami pochodzącymi z ich własnych ogrodów.

Teren wokół jest ogrodzony lecz od strony frontowej ogrodzenie jest zniszczone i brak jest bramy wjazdowej i furtki , planowane jest wykonanie tych robót w ramach niniejszego projektu.

Ze względu na przeciekający dach planowana jest jego wymiana na pow. 134 m2 i pokrycie dachu blacha powlekaną.

W następnych latach planuje się dalsze urządzanie świetlicy tj. wykończenie pozostałych pomieszczeń, wyposażenie ich w sprzęt do gier i przeznaczenie dla turystów przebywających w gospodarstw agroturystycznych w okresie niepogody.

Czynione są starania o przebudowę linii telefonicznej dostosowanej do założenia sieci internetowej.W kolejnych latach planuje się budowę kanalizacji sanitarnej.

Głównym celem „Planu Rozwoju Miejscowości Paszowa " jest zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców. W związku z reorganizacją sieci szkół w Gminie Olszanica od września br. zostanie zlikwidowana szkoła podstawowa w Paszowej i świetlica wiejska zostanie jedynym miejscem umożliwiającym prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej na terenie sołectwa. Zintegrowana społeczność lokalna zabiega o ciągłe podtrzymywanie i kultywowanie tradycji, zwyczajów oraz regionalnej kuchni. Mimo peryferyjnego położenia, fatalnego stanu drogi powiatowej relacji Wańkowa – Tyrawa Wołoska oraz trudności materialnych mieszkańcy Paszowej są niezwykle aktywni i solidarni w działaniu . Realizacja niniejszego projektu nie będzie jedynie dotyczyła prac remontowych, ale będzie przede wszystkim poważnym impulsem integrującym lokalną społeczność we wspólnym działaniu. Pozwoli uwierzyć mieszkańcom miejscowości , że wspólne działania w połączeniu ze środkami Unii Europejskiej (z których gmina dotychczas w ogóle nie korzystała) są w stanie sukcesywnie poprawiać ich sytuację życiową. Celem dodatkowym jest podniesienie standardu życia i pracy na wsi.

Szacunkowy koszt planowanego przedsięwzięcia:

stanowiącej „Centrum aktywności społecznej i kulturalnej wsi Paszowa - remont świetlicy wiejskiej „. – 87 572,00 zł

Harmonogram planowanego przedsięwzięcia:

1. 2007 rok – Ogłoszenie przetargu na roboty budowlane.
2. 2008 rok – Realizacja projektu pn „Centrum aktywności społecznej wsi Paszowa - remont świetlicy wiejskiej.